College voor Toetsen en Examens

NAAR EEN DIGITALE ADAPTIEVE CENTRALE EINDTOETS PER 2018

TUSSENRAPPORTAGE ONTWIKKELING EN IMPLEMENTATIE

Versie definitief 20 oktober 2015

Inhoud

1	**Naar een digitale adaptieve Centrale Eindtoets**	**4**
1.1	Inleiding	4
1.2	Motieven voor een (digitale) adaptieve Centrale Eindtoets	5
1.2.1	Leerkrachtonafhankelijk – een zuivere second opinion	5
1.2.2	Uitdagend voor iedere leerling	5
1.3	Doorontwikkeling toets – meer evaluatiemogelijkheden voor leerling en school	5
1.4	De uitdaging	6
2	**Ontwikkeling digitale adaptieve Centrale Eindtoets**	**7**
2.1	Beeld van de adaptieve Centrale Eindtoets per 2018	7
2.2	Beeld van de adaptieve Centrale Eindtoets na 2018	8
2.3	Ontwikkeling - gerealiseerd in 2014-2015	8
2.3.1	Regulier basisonderwijs	8
2.3.2	Gewenste aanpassingen voor speciaal basis onderwijs (SBO)en speciaal onderwijs (SO)	9
2.3.3	Speciaal basis onderwijs (SBO)	9
2.3.4	Speciaal onderwijs (SO)	9
2.4	Ontwikkeling - nog te realiseren	9
2.4.1	2015-2016	9
2.4.2	2016-2017	10
2.4.3	Vanaf 2017-2018	10
3	**Implementatie digitale adaptieve Centrale Eindtoets**	**11**
3.1	Implementatie - gerealiseerd in 2014-2015	11
3.2	Implementatie - nog te realiseren	12
3.2.1	2015-2016	12
3.2.2	2016-2017	12
3.2.3	Vanaf 2017-2018	12
3.3	ICT-ontwikkeling nodig voor de adaptieve Centrale Eeindtoets	12
3.3.1	Digitale infrastructuur scholen	12
3.3.2	Ontwikkeling en implementatie afnamesoftware Facet	13

1 Naar een digitale adaptieve Centrale Eindtoets

1.1 Inleiding

De adaptieve Centrale Eindtoets wordt vanaf 2018 de opvolger van de huidige Centrale Eindtoets. Het grote voordeel van deze digitaal af te nemen toets is dat deze een zuivere leerkrachtonafhankelijke second opinion geeft op het schooladvies. Nu heeft de Centrale Eindtoets nog een aparte versie voor minder vaardige leerlingen, de Eindtoets Niveau. De school bepaalt tot 2018 welke leerlingen de Eindtoets Niveau en welke de Eindtoets Basis maken.

In de behandeling van het wetsvoorstel, tot invoering van de verplichte eindtoetsing, is bepaald dat de Eindtoets Niveau drie jaar na invoering van de wet niet meer toegestaan is. Het wordt niet wenselijk geacht dat de school kiest welk niveau van de toets door de leerling wordt gemaakt.
Omdat tegelijkertijd wel het belang wordt gezien van een toets die past bij het niveau van de leerlingen, is het gewenste perspectief een digitale adaptieve eindtoets.

Het College voor Toetsen en Examens (verder het CvTE) heeft de opdracht gekregen aan te geven of en hoe een digitale adaptieve Centrale Eindtoets per 2018 op een verantwoorde manier in te voeren is. Het CvTE heeft aangegeven dat de ontwikkeling van zo'n toets inhoudelijk mogelijk is. Deze toets kan er zijn per 2018.
Gelet op de ontwikkelingen van de ICT in het primair onderwijs moet het mogelijk zijn dat een substantieel aantal scholen zowel technisch als organisatorisch klaar is voor de digitale afname per 2018. Hiervoor zullen wel aanzienlijke inspanningen bij de implementatie moeten worden verricht.

Het CvTE heeft met de opdracht tot realisatie van de adaptieve eindtoets aangegeven dat het bij de ontwikkeling van deze toets mogelijk moet zijn om te toetsen op maat, meer itemtypes te ondersteunen en aan te sluiten bij de ontwikkelde referentieniveaus. Daarnaast worden de mogelijkheden tot toetsing van moeilijker toetsbare domeinen onderzocht.
Bij deze (door-)ontwikkeling zal steeds de beleidsmatige afweging moeten worden gemaakt wat via een centrale toets en wat via de op school aanwezige (LVS)-toetsen of observaties moet worden vastgesteld.

De rapportage geeft onder 1.2 aan wat de verschillende motieven zijn voor de ontwikkeling van de adaptieve toets. In paragraaf 1.3 geeft het CvTE aan welke doorontwikkeling van de toets na 2018 mogelijk is en door het CvTE ter hand is genomen.
In 1.4 geeft het CvTE aan welke uitdagingen de implementatie van digitaal toetsen op uitgebreide schaal met zich meebrengt.
In hoofdstuk 2 wordt meer in detail ingegaan op de ontwikkeling van de digitale adaptieve Centrale Eindtoets die in 2014 is gestart.
Hoofdstuk 3 beschrijft de implementatie ervan.

1.2 Motieven voor een (digitale) adaptieve Centrale Eindtoets

1.2.1 Leerkrachtonafhankelijk – een zuivere second opinion

Een eindtoets wordt in het door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel nadrukkelijker gepositioneerd als een second opinion (het objectieve tweede gegeven) naast het schooladvies. De school bepaalt op grond van 'de film' (observaties, leerlingvolgsysteem) welk niveau van voortgezet onderwijs het beste past bij de leerling. Dat schooladvies dient gegeven te worden voordat een eindtoetsscore bekend is en is leidend voor de toelating tot het voortgezet onderwijs. De adaptieve Centrale Eindtoets wordt zo ingericht dat de school geen invloed uitoefent op de (zwaarte van de) toets die de leerling maakt. Zie hiervoor verder onder 1.2.2.

Ook voor de school levert deze onafhankelijke second opinion belangrijke informatie op, namelijk: de kwaliteit van de gegeven schooladviezen. Op die manier vormt de centrale eindtoets over de jaren heen een indicator die deflatie tegengaat van doorstroomadviezen (onder-advisering). Dit is van belang voor de instandhouding van het categoriale onderwijsstelsel.

1.2.2 Uitdagend voor iedere leerling

Een eindtoets dient voor iedere leerling een uitdagende – dus niet te makkelijke/niet te moeilijke – toets te zijn. Aan de ene kant van het spectrum moet een vwo+-leerling kunnen laten zien hoever zijn kennisniveau reikt. Aan de andere kant moeten de leerlingen met bijvoorbeeld een praktijkonderwijsperspectief uitgedaagd – en niet ontmoedigd – worden om te laten zien wat ze geleerd hebben. De items hiervoor zijn ontwikkeld en middels proeftoetsing wordt onderzocht welke verbeteringen de adaptieve Centrale Eindtoets in 2018 op dit punt zal bieden.
Iedere leerling krijgt via een adaptieve Centrale Eindtoets, ook wel 'toetsen op maat' genoemd, de gelegenheid te laten zien op welk niveau hij rekenen en taal beheerst. De noodzaak voor toetsen op maat neemt op termijn sterk toe door de mogelijkheid van verplichtstelling van een eindtoets per 2018 in het speciaal onderwijs (SO) en het speciaal basisonderwijs (SBO).

Een ander voordeel van de adaptieve Centrale Eindtoets in de huidige opzet, is dat de niveaubepaling voor taal en rekenen onafhankelijk gemaakt wordt. Hierdoor kan de toets beter aansluiten bij leerlingen met een disharmonisch profiel, bijvoorbeeld leerlingen die sterk zijn in rekenen en relatief zwak in taal. Zij kunnen de betreffende onderdelen op een verschillend niveau maken. Op dezelfde manier kunnen leerlingen met dyscalculie laten zien dat ze talig wel sterk zijn.

1.3 Doorontwikkeling toets – meer evaluatiemogelijkheden voor leerling en school

Door een digitale afname van een eindtoets nemen de mogelijkheden toe om op termijn gebruik te maken van andere vraagvormen dan de huidige meerkeuzevragen. Dit staat los van de adaptiviteit. Op die manier ontstaat de mogelijkheid om in de toekomst taal en rekenen binnen de vaardigheden breder te toetsen, waardoor de evaluatiedoelstelling van de eindtoets versterkt kan worden. Dit is in het belang van de leerling: een nauwkeuriger/gedetailleerder bepaling van het behaalde eindniveau PO en startniveau VO. Voor de school: een nauwkeuriger/bredere bepaling van de eindopbrengsten taal en rekenen. En voor het stelsel: breder zicht op de onderwijsopbrengsten. In de paragrafen 2.1 en 2.2 wordt hier verder op ingegaan. Nadere onderzoeken zijn nodig om te bepalen hoe de doorontwikkeling wordt vormgegeven. Hierover wordt het scholenveld geconsulteerd.

1.4 De uitdaging

Hiervoor zijn de voordelen aangegeven van adaptief toetsen en daarmee de noodzaak van een digitale afname. Voor acceptatie en appreciatie van de toets is nodig dat het onderwijsveld, de leerlingen en de ouders de komende jaren de voordelen van deze manier van toetsen in gaan zien zodat er draagvlak ontstaat voor deze ingrijpende verandering. Weliswaar kent de huidige Centrale Eindtoets ook een digitale versie, deze wordt echter door een zeer klein deel van de scholen gebruikt. Verder zullen scholen het afnemen van een digitale toets mogelijk moeten maken. Het gaat daarbij om een betrouwbare ICT-infrastructuur en goed beheer, voldoende devices, maar ook om organisatorische maatregelen om een goede afname van de toets te kunnen garanderen.
Door digitaal toetsen te verbinden met de ook door de sector gewenste digitalisering van het leerproces moet duidelijk worden hoe de investeringen die voor de digitalisering van het leerproces ook slim kunnen worden gebruikt voor digitaal toetsen.

Het CvTE zal met partners, zoals de PO-Raad, het doorbraakproject onderwijs en ICT, Kennisnet, ICT-dienstverleners vanaf dit schooljaar scholen gaan informeren en consulteren om zo draagvlak te creëren zodat scholen ook op tijd maatregelen kunnen nemen om digitaal toetsen in 2018 mogelijk te maken. In hoofdstuk 3 wordt hier verder op ingegaan.

De andere eindtoetsen die digitale toetsen aanbieden of zullen gaan aanbieden zullen worden geconsulteerd en geïnformeerd over deze ontwikkelingen.

2 Ontwikkeling digitale adaptieve Centrale Eindtoets

2.1 Beeld van de adaptieve Centrale Eindtoets per 2018

Er wordt toegewerkt naar een digitale adaptieve toets die in 2018 door een substantieel aantal scholen zal worden afgenomen, die daarvoor zijn uitgerust. Achtergrond van deze keuze is de volgende:

- De digitalisering van de toets sluit aan bij de door het veld gewenste digitalisering van de leermiddelen;
- Om beter te kunnen differentiëren aan de boven- en aan de onderkant van de schaal wordt na het eerste toetsdeel geautomatiseerd bepaald wat voor de leerling de meest passende sets vervolgvragen zijn. Hierdoor krijgt de leerling voor taal en rekenen de vragen die maken dat de beste prestatie kan worden geleverd, waardoor zo nauwkeurig mogelijk gemeten. Doordat dit onafhankelijk van de leerkracht gebeurt, doet dit optimaal recht aan de second opinion;
- Het wordt mogelijk om kandidaten met een disharmonisch profiel een toets aan te bieden die aansluit bij hun vaardigheden;
- Een digitale toets maakt het ook mogelijk nieuwe vraagtypes te ontwikkelen, die beter aansluiten bij de belevingswereld van de leerling en het gegeven onderwijs;
- Een digitale toets maakt het mogelijk de afname van de toets te spreiden over een periode van twee weken, dit naar inzicht van de school.

Voor de toets worden de vragen in een zogenaamde itembank opgeslagen zodat deze meerdere keren kunnen worden gebruikt.
Naast de digitale toets wordt in ieder geval voor 2018 en mogelijk voor een aantal jaren daarna nog een papieren fallback ontwikkeld. Deze kan worden ingezet bij scholen die de digitale toets door omstandigheden niet kunnen afnemen. Dit is een enkelvoudige niet-adaptieve toets die de voordelen van de digitale toets ontbeert, maar wel een betrouwbare second opinion kan geven.

In 2018 zal in een eerste toetsdeel een eerste inschatting worden gemaakt van het niveau van de kandidaat bij taal en rekenen. Dit met behulp van automatische scoring van de gegeven antwoorden. Daarna worden automatisch uit de 9 mogelijke vervolgtoetsen de meest passende aan de kandidaat worden voorgezet. Deze 9 vervolgtoetsen zijn een samenstel voor kandidaten die in het eerste toetsdeel op, onder of boven niveau voor respectievelijk taal en rekenen hebben gepresteerd. In figuur 1 is aangegeven hoe de toets in 2018 is opgebouwd.

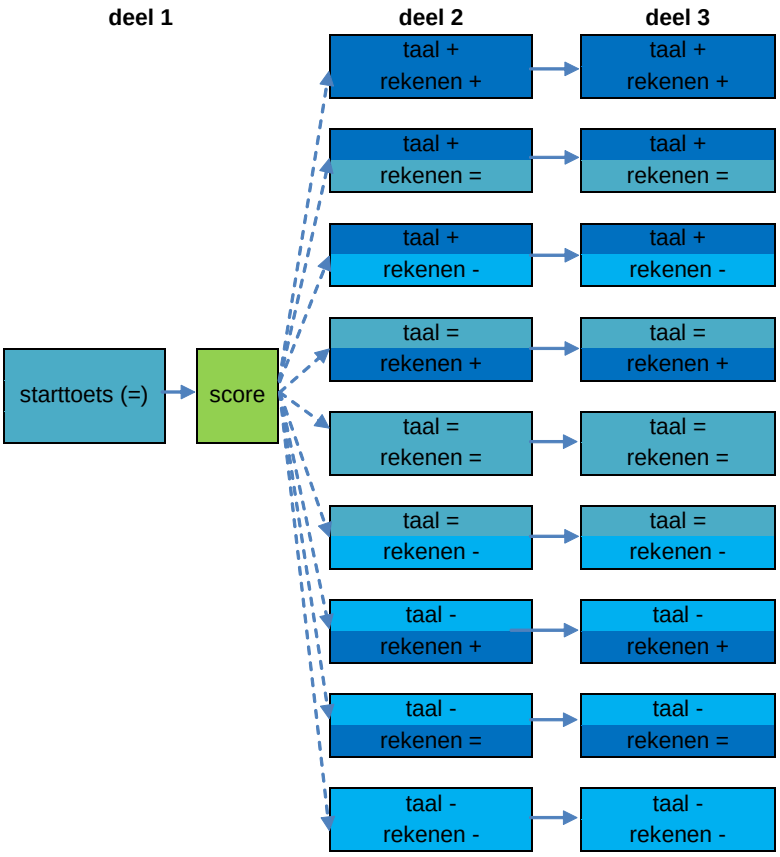

Figuur 1

2.2 Beeld van de adaptieve Centrale Eindtoets na 2018

Na de evaluatie van de eerste afname in 2018 zal het tempo worden bepaald waarin de toets verder kan worden doorontwikkeld. Het gaat over de verdere verfijning van sets vervolgtoetsen, het op grote schaal inzetten van nieuwe vraagvormen en het vergroten van het diagnostisch karakter van de toets. De sector wordt betrokken bij de besluitvorming over de doorontwikkeling van de toets.

2.3 Ontwikkeling - gerealiseerd in 2014-2015

2.3.1 Regulier basisonderwijs

Het jaar 2014/2015 heeft voor de adaptieve digitale Centrale Eindtoets in het teken gestaan van de start van de productie van de toets die in 2018 de huidige Centrale Eindtoets moet vervangen.
De Staatssecretaris is opdrachtgever en het CvTE is opdrachtnemer belast met de regie en aansturing van de toetsketen. Cito en DUO zijn belast met het ontwikkelen van de toets en het afnameplatform Facet. De betrokkenheid van de sector wordt geborgd door een ingestelde klankbordgroep en het uitvoeren van try-outs. Met de PO-Raad en de Inspectie van het Onderwijs is intensief contact.
De vormgeving van de toets is uitgewerkt, er is gestart met het maken van de opgaven voor de toets en er is samenwerking gezocht met initiatieven die zich richten op de digitalisering in het primair onderwijs.

De adaptieve Centrale Eindtoets zal worden afgenomen op het in opdracht van OCW ontwikkelde platform Facet. Dit platform is in eerste instantie ontwikkeld voor het VO en mbo. Enerzijds kan het PO dus gebruik maken van een beproefd platform, anderzijds zullen er nog aanpassingen aan worden gedaan voor de specifieke eisen die het PO stelt. In try-outs zal de komende periode ervaring worden opgebouwd hoe scholen Facet op een goede manier kunnen gebruiken voor de afname van de toets. Het zal de beheerorganisatie bij DUO de gelegenheid geven in te spelen op het type vragen waarmee scholen zich kunnen gaan wenden tot een helpdesk.
Het CvTE onderzoekt met DUO hoe Facet aan derden ter beschikking kan worden gesteld.

Bij DUO is de impact in kaart gebracht van het ondersteunen van de scholen bij de afname van de digitale toets in Facet. Is geïnventariseerd welke aanpassingen er voor het PO op Facet moeten worden doorgevoerd en hoe de papieren fallback kan worden geproduceerd, gedistribueerd en de uitslag kan worden bepaald.

2.3.2 Gewenste aanpassingen voor speciaal basis onderwijs (SBO)en speciaal onderwijs (SO)

Met zowel het SBO als het SO zijn gesprekken gevoerd over de mogelijke implementatie van de adaptieve digitale Centrale Eindtoets. Met hen is ook gesproken over de vraag hoe de toets nog geschikter kan worden gemaakt voor deze kandidaten. De aanpassingen betreffen niet de inhoudelijke meting, maar voor SBO en SO het verder eenduidig structureren van de vraagvormen en het zoveel mogelijk weglaten van illustraties, die afleiden van de eigenlijke vraag. Voor de richting van de aanpassing kan worden geput uit de ervaringen die zijn opgedaan met het aanpassen van de papieren toetsen uit het leerlingvolgsysteem. Conclusie van de experts is overigens dat deze aanpassingen ook voor de kandidaten in het regulier onderwijs goed zal uitwerken.

2.3.3 Speciaal basis onderwijs (SBO)

De sector heeft uitgesproken dat iedere leerling recht heeft op een toets. De sector heeft verder aangegeven dat een digitale afname voor deze leerlingen veel voordelen heeft. Op dit moment wordt de Centrale Eindtoets bij ongeveer 30% van de leerlingen afgenomen.

2.3.4 Speciaal onderwijs (SO)

Met het speciaal onderwijs zijn de gesprekken gestart over hoe de afname van de toets nog geschikt kan worden gemaakt voor deze kandidaten. Ook het speciaal onderwijs spreekt uit dat iedere leerling recht heeft op een toets. De sector heeft verder aangegeven dat een digitale afname voor deze leerlingen aansluit bij de digitalisering van de leeromgeving, die nu gaande is.
Het CvTE streeft ernaar om de toegankelijkheid van de toets zo veel als mogelijk te willen faciliteren.

2.4 Ontwikkeling - nog te realiseren

2.4.1 2015-2016

In 2015/2016 wordt verder gewerkt aan het construeren van de items voor de toets en de proeftoetsing ervan. Deze proeftoetsing is nodig om kwaliteit van de opgaven te meten, de werking van de vragen te analyseren en de moeilijkheid ervan te kunnen bepalen. Daarnaast is de proeftoetsing onderdeel van het implementatieplan van de digitale toets.

Door DUO worden de eerste noodzakelijke aanpassingen aan Facet gerealiseerd en de voorbereidingen getroffen voor het kunnen maken en distribueren van de papieren versie per 2018 als fallback optie voor scholen die het technisch en/of organisatorisch niet is gelukt de toets digitaal af te kunnen nemen.
De aanpassingen van de vraagvormen in de toets, gewenst door SBO en SO, worden uitgewerkt in nieuwe richtlijnen voor de constructie van de toets. Cito krijgt daarna de opdracht om nieuwe vragen voor de toets conform deze richtlijnen te ontwikkelen. Deze kunnen dan in de toets voor 2020 worden aangeboden.

2.4.2 2016-2017

In 2017 zal de tweede proeftoetsing plaatsvinden en zal op basis daarvan de toets voor de eerste afname in 2018 worden samengesteld. Aan de hand van verschillende pilots zullen de gedane aanpassingen in Facet worden geëvalueerd en verder verfijnd.

2.4.3 Vanaf 2017-2018

Na evaluatie van de eerste afname in 2018 van de digitale adaptieve Centrale Eindtoets zal de planning van de doorontwikkeling worden herijkt.

3 Implementatie digitale adaptieve Centrale Eindtoets

De implementatie van de adaptieve Centrale Eindtoets staat in het teken van het ontwikkelen en implementeren van de toets in interactie met het veld. Tegelijkertijd betreft het de introductie van een digitale toets iets waar in het veld van primair onderwijs nog relatief weinig ervaring mee is.
De schaal van de uitrol van een digitale toets in het PO is vele malen groter dan die in het VO en MBO, waarvoor in de afgelopen jaren een veel geleidelijker opschaling is gehanteerd.[1]
De huidige Centrale Eindtoets is in 2015 bij slechts 2% van de leerlingen digitaal afgenomen. Om in 2018 een substantieel deel van de scholen de digitale afname te kunnen laten afnemen is een reeks van implementatieactiviteiten gestart. Dit ook omdat veel scholen nog beperkte ervaring met digitaal toetsen hebben.
De implementatieactiviteiten zijn erop gericht om in de aanloop naar de afname van 2018 een substantieel aantal scholen te werven voor een digitale afname. Het CvTE heeft het voornemen om de afname van de huidige digitale Centrale Eindtoets versterkt onder de aandacht van de scholen te brengen. Naast de inhoudelijke voordelen van de adaptieve Centrale Eindtoets zal het CvTE samen met initiatieven die de digitalisering in het primair onderwijs bevorderen scholen stimuleren om de digitalisering van de leermiddelen te verbinden met digitaal toetsen.
Om het voor scholen aantrekkelijker te maken om de Centrale Eindtoets digitaal af te nemen is besloten om de digitale afname van 2016 ook open te stellen op de dagen van de papieren afname.
Verder wordt met de PO-Raad, het doorbraakproject onderwijs & ICT PO en Kennisnet samengewerkt om de voordelen van digitaal toetsen onder de aandacht te brengen van de scholen. Daarnaast wordt in deze samenwerking ook aandacht gegeven aan de voorwaarden die digitaal toetsen stelt.
Met een klankbordgroep van scholen wordt de ontwikkeling van de toets en de implementatie ervan besproken. De andere toetsaanbieders worden geïnformeerd en geconsulteerd over de brede beweging van digitale leermiddelen en digitaal toetsen.

3.1 Implementatie - gerealiseerd in 2014-2015

Met een kleinschalige try-out is bij scholen onderzocht hoe leerlingen omgaan met de nieuwe vraagvormen. Conclusie is dat leerlingen goed met deze vraagvormen konden omgaan en dit ook motiverend werd gevonden.

Er is een implementatieplan voor 2015-2016 opgeleverd, dat onder meer voorziet in een tweede grootschaliger try-out in oktober 2015 en een proeftoetsing in februari 2016. De tweede try-out is voorbereid. De try-outs omvatten enkelen tientallen scholen. Het ontwerp van de proeftoetsing is gemaakt en de voorbereiding van de werving van scholen is gestart. Het wordt de eerste werving van scholen voor een digitale proeftoetsing. Hiervoor moeten enkele honderden scholen worden geworven. Daarnaast worden scholen geworven voor de papieren proeftoets en een gemengde papieren-digitale variant. De opzet van de proeftoetsen maakt het mogelijk de toetsen over 2017 en 2018 met elkaar te kunnen vergelijken.

[1]

Schooljaar 2013-2014	5% van de digitale toetsen en examens in Facet (60.000 afnames)
Schooljaar 2014-2015	20% van de digitale toetsen en examens in Facet (240.000 afnames)
Schooljaar 2015-2016	85% van de digitale toetsen en examens in Facet (1.000.000 afnames)
Schooljaar 2016-2017	100% van de digitale toetsen en examen in Facet (1.300.000 afnames)

Met de ICT-dienstverleners in de sector PO is gesproken over ondersteuning die deze leveranciers aan scholen kunnen bieden bij installatie van de afnamesoftware.

3.2 Implementatie - nog te realiseren

3.2.1 2015-2016

In 2015-2016 worden diverse try-outs met scholen voorzien. Het doel van de try-outs is om feedback te krijgen van scholen op de nieuw ontwikkelde functionaliteit van het afnameplatform. Tevens om ervaring op te doen hoe de installatie van de toetssoftware op een basisschool gaat, welke verschillende afnamecondities er mogelijk zijn, welke eisen daaraan moeten worden gesteld en hoe digitaal toetsen moet worden ondersteund. Deze ervaringen zullen ook met de andere toetsaanbieders worden gedeeld.
De contacten met de ICT-dienstverleners worden geïntensiveerd en moeten leiden tot afspraken over de precieze ondersteuning die door hen aan scholen geboden kon worden om rond digitaal toetsen de scholen maximaal te ontzorgen.

Met het doorbraakproject wordt intensief samengewerkt om de digitalisering van het leren en het toetsen met elkaar te verbinden en het belang hiervan in een gezamenlijke campagne onder de aandacht van scholen te brengen.

Een onderdeel van de implementatie is ook om de huidige digitale versie van de Centrale Eindtoets meer bekendheid te geven en op grotere schaal te doen afnemen. Zo raken scholen meer vertrouwd met digitaal toetsen.

3.2.2 2016-2017

In 2016-2017 zullen de activiteiten om scholen te werven voor afname van de digitale toets worden geïntensiveerd.
In dit schooljaar worden ook eerste try-outs in het SO voorzien om zo ervaring op te doen met digitaal toetsen bij de verschillende clusters in het SO.
Bij DUO worden de voorbereidingen getroffen om de eerste afname in 2018 te kunnen ondersteunen.

3.2.3 Vanaf 2017-2018

Na de eerste afname zal worden gewerkt aan een verdere vergroting van het aandeel van de digitale toets.

3.3 ICT-ontwikkeling nodig voor de adaptieve Centrale Eeindtoets

3.3.1 Digitale infrastructuur scholen

De PO-raad heeft Kennisnet gevraagd in het najaar van 2015, 2016 en 2017 onderzoek te doen naar de staat van ICT in het primair onderwijs. Het rapport van september 2015 is onlangs gepubliceerd.

Hoofdpunten uit het rapport zijn:
Het niveau van ICT-voorzieningen ligt op het niveau van het VO en MBO. Op het gebied van connectiviteit en netwerkinfrastructuur worden aanbevelingen gedaan om scholen verder te ondersteunen om verder doorgroei op deze punten te faciliteren. Deze aanbevelingen zijn veel breder dan digitaal toetsen en moeten in het eerder genoemde doorbraakproject worden opgepakt. Op het punt van devices is de conclusie dat dit gestaag stijgt. Een van de aanbevelingen heeft ook betrekking op digitaal toetsen, namelijk om aan te geven wat de configuratie is waarmee digitale toetsen kunnen

worden afgenomen. Dit punt zal samen met het doorbraakproject worden opgepakt. Over ICT-beheer en expertise en vraagsturing beveelt het rapport aan scholen te ondersteunen bij de professionalisering hiervan.

Over de implementatie van digitaal toetsen op scholen doet het rapport de volgende aanbeveling:

Aanbeveling 1

1. Onderzoek de impact van verschillende soorten devices op het gebruik van een toets en op het resultaat van een toets.
2. Verken de eisen die aan een toetsopstelling gesteld kunnen of moeten worden.
3. Maak op basis daarvan een keuzewijzer voor scholen met tips en aandachtspunten voor de toetscondities en toetsopstelling. Adviseer scholen daarbij om te werken met eenzelfde device met voldoende schermgrootte en uniforme toetscondities.

Het CvTE concludeert op grond van de rapporten dat de mogelijkheden voor digitaal toetsen toenemen, maar dat een klassikale digitale afname ook in 2018 bij een groot aantal scholen nog niet tot de mogelijkheden behoort. Het CvTE constateert verder dat het niveau van digitalisering per school sterk verschilt, zelfs binnen een bestuur. Een recent rapport naar de beschikbaarheid van breedbandinfrastructuur ten behoeve van PO en VO in Nederland constateert dat er geen samenhang is tussen schoolkenmerken en de beschikbaarheid van breedbandinfrastructuur. De meest waarschijnlijke verklaring voor de verschillen ligt in de autonome beslissingsruimte van de school.

Het CvTE heeft al aangegeven dat naast de klassikale digitale afname er ook in kleinere groepen kan worden getoetst. In overleg met een klankbordgroep zullen scenario's van afnames van de toets worden opgesteld.

Er wordt verder onderzocht of afname van de toets op andere dan de op dit moment ondersteunde devices mogelijk kan worden gemaakt.

3.3.2 Ontwikkeling en implementatie afnamesoftware Facet

De adaptieve Centrale Eindtoets zal worden afgenomen op het in opdracht van OCW ontwikkelde platform Facet. Dit platform is in eerste instantie ontwikkeld voor het VO en mbo. Enerzijds kan het PO dus gebruik maken van een beproefd platform, anderzijds zullen er nog aanpassingen aan worden gedaan voor de specifieke eisen die het PO stelt. In pilots zal de komende periode ervaring worden opgebouwd hoe scholen Facet op een goede manier kunnen gebruiken voor de afname van de toets. Het zal de beheerorganisatie bij DUO de gelegenheid geven in te spelen op het type vragen waarmee scholen zich kunnen gaan wenden tot een helpdesk.

Verder worden aanpassingen voorzien om de toegankelijkheid voor leerlingen met een beperking te verbeteren, zodat zij zo veel als mogelijk de reguliere toets kunnen afnemen.

College voor Toetsen en Examens
info@hetcvte.nl

www.hetcvte.nl